

"Kâinat siması, arz siması ve insan siması birbiri içinde birbirini gösteren üç sikke-i rububiyet..." derken, ne demek istiyor?

"**Bismillâhirrahmânirrahîm'in bir cilvesini şöyle gördüm ki: Kâinat simasında, arz simasında ve insan simasında, birbiri içinde birbirinin nümunesini gösteren üç sikke-i rububiyet var.**"

"**Biri, kâinatın heyet-i mecmuasındaki teavün, tesanüd, teânuk, tecavübden tezahür eden sikke-i kübrâ-yı Ulûhiyettir ki, Bismillâh ona bakıyor.**"

"**İkincisi, küre-i arz simasında, nebâtat ve hayvanâtın tedbir ve terbiye ve idaresindeki teşabüh, tenasüp, intizam, insicam, lûtuf ve merhametten tezahür eden sikke-i kübrâ-yı Rahmâniyettir ki, Bismillâhirrahmân ona bakıyor.**"

"**Sonra, insanın mahiyet-i câmiasının simasındaki letâif-i refet ve dekaik-i şefkat ve şuaât-ı merhamet-i İlâhiyeden tezahür eden sikke-i ulyâ-yı Rahîmiyettir ki, Bismillâhirrahmânirrahîm'deki er-Rahîm ona bakıyor.**"

"**Demek, Bismillâhirrahmânirrahîm, sahife-i âlemde bir satır-ı nuranî teşkil eden üç sikke-i ehadiyetin kudsî ünvanıdır ve kuvvetli bir haytıdır ve parlak bir hattıdır. Yani, Bismillâhirrahmânirrahîm, yukarıdan nüzul ile, semere-i kâinat ve âlemin nüsha-i musaggarası olan insana ucu dayanıyor. Ferşi Arşa bağlar, insanî arşa çıkmaya bir yol olur.**"(1)

Bismillahirrahmanirrahîm'deki Allah, Rahman ve Rahim isimlerinin kâinattaki tecellisi büyükten küçüğe doğru bir tevhit mührüdür. Şöyle ki:

Allah ism-i Celili bütün kâinattaki unsurların kendi aralarında olan yardımlaşma, dayanışma, kucaklaşma ve cevaplaşma gibi fiillerin dili ile Allah'ın birlik ve tevhit sikkesini temsil eder.

Rahman ismi de dünyadaki bitki ve hayvan taifesinin tedbir ve terbiye edilmesinde benzerlikler birbiri ile olan uyumluluk, intizam, insicam, lütuf gibi icraatlerin dili ile Allah'ın dünya sahifesindeki birlik ve tevhit mührüne işaret eder.

Rahim ismi ise insanın geniş mahiyetindeki rahmet, merhamet ve şefkat gibi tecellilerin ve fiillerin dili ile Allah'ın insan mahiyetinde görünen birlik ve tevhit mührüne bakar.

Yani tevhidin üç büyük mührü kâinat, dünya ve insan üzerine vurulan mühürleridir. Bunu şöyle bir temsil ile akla yaklaştıralım:

Kâinat okyanus olsun, dünya deniz, insan ise bir avuç su olsun. Her birine kelime-i tevhid yazısını yazalım. Okyanusa dev ve büyük harflerle tevhid kelimesini yazdık ve altına dev bir mühür vurduk. Okumak için bütün okyanusu kuşatacak ya bir gözün olacak, ya da okyanusu kapsayacak bir mevkie çıkmak lazım ki, bu da herkese mümkün değildir.

Dünyayı temsil eden denizin üstüne orta boyda harflerle tevhid yazısını yazdık ve altına mührünü bastık, bunu da okumak ve ihata etmek çok zordur, külli bir nazar lazımdır.

Ve üçüncüsü, insanı temsil eden bir avuç suyun üstüne bir kelime-i tevhit yazdık, bunu herkes rahatlıkla ve ihata ile okuyabilir ve mührü görebilir.

Bu üç mührü ve tevhit kelimesini okumak, aşağıdan yukarı doğru olmalıdır. Yukarıdan aşağıya okumak ve görmeye çalışmak çok zordur.

Evet bir avuç suda yazılan tevhit kelimesi ehadiyeti temsil ederken, okyanusta yazılan tevhit kelimesi ise vahidiyeti temsil eder. İnsan kâinatın küçültülmüş bir modelidir. Kâinatta azametle tecelli eden isimler insanın mahiyetinde okunaklı ve mütevazı bir şekilde tezahür ve tecelli etmiştir. Bu yüzden tefekkürde, ehadiyetten vahidiyete intikal etmek lazımdır.

Özetleyecek olursak, üç sikke-i ehadiyet **kâinatta Allah** isminin tecellisi, **dünyada Rahman** isminin tecellisi ve **insanda Rahim** isminin tecellisi suretinde vurulan birlik ve tevhit mühürleri anlamındadır. Bu üç ismin temsil ettiği tecelliler, tevhidin kâinat, dünya ve insan sayfalarında nurani birer satırlarıdır.

(1) bk. [Lem'alar, On Dördüncü Lem'a, İkinci Makam.](#)